

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XLIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

trabis in reguum cœlorum, isti assuunt conditionem legis, & relinquunt conscientiam incertam de remissione: & illa dubitatio maximè euacuat Euāgelium, quod nos gratis pronunciat iustos, etiam si legi non satisfecerimus, modò pœniteamus, & verbo Dei fide hæreamus. Rom. 3. Iustificati gratis gratia ipsius, &c. & in 4. capit. expressè notat particulam, Gratis, quia per hanc notat differentiam legis & Euangelij.

3. Misericordia & Gratia, meritum & dignitas operum hominis, opponuntur. Est enim Gratia, immensa misericordia Dei, quæ nobis exhibetur propter filium eius Christum. At meritum, est promeritum præmium pro operatis laboribus & operibus; merces enim debetur pro iustitia, & est ex gratia vel misericordia, Roman. 4. & 11. Si ex operibus, iam gratia non est gratia. Quia ergo scriptura tribuit gratiæ & misericordiæ Dei propter Christum iustificationem & salutem, Actor. 10. & 15. & omnes homines cupiunt respici ex misericordia & saluari, sequitur quòd meritum operum hoc habere non poterit, nec etiam saniores Doctores hoc credere voluerunt. Nam quotquot vivimus & morimur, semper nos gratiæ & misericordiæ Dei committimus. Habent enim nostra opera alia præmia à beneficijs Christi, quæ Deus propter Christum etiã coronare vult gloria & vita sempiterna. Hęc omnia dicta sunt ad consolationem & certitudinem conscientiæ in re salutis maximè anxiate.

CAPVT XXXXIII.

ARGVMENTA.

1. *Quomodo certant & concordant in Autore Salutaris, id est, Christo, omnes veteres & recentiores.*
2. *Quomodo ydem variant & pugnant de acceptione aut distributione vite aeternæ.*

3. *Quæ*

3. *Quae doctrina sit conformior scripturae & veritati, atque timori & honori Divino.*

IN hoc omnes concordant veteres & recentiores, quoniam solus Christus unicus est Saluator, qui mortē suā nobis meruit vitam aeternam. Solus ipse author salutis est, qui tradidit corpus suū in mortem, & fudit sanguinem suum pro peccatis nostris, Matthæi 26. Hic solus mortuus est pro peccatis nostris, & resurrexit propter iustificationem nostram contra peccatum & Sathanam, Romanorum quarto, in illum solum posuit Deus pater iniquitatem omnium nostrum, Esaiæ 53. hic solus est agnus Dei, qui tollit peccata mundi, Ioan. 1. Hic obtulit solus semetipsum pro peccatis totius Mundi, i. Ioan. 2. Solus meruit nobis remissionem & vitam aeternam, gratiam & fauorem patris, propter quem solum efficitur grati filij Dei, 1. Ioan. 3. in illum credentes omnes cōcordamus in articulo, quia natus est, passus, resurrexit, descēdit & ascēdit pro nobis, &c. Omnes ergo cōsentimus, quod solus ipse meruit vitam aeternam nobis, & remissionem peccatorum: nam hoc nobis erat impossibile mereri, aliās nō fuisset opus venire Christum, si quisque pro se per suā iustitiam potuisset sibi meruisse remissionem & vitam aeternam. Omnium igitur ex æquo solus ipse suo sanguine est author salutis, & meruit cœlū & vitā aeternā. Ibi nulla est dissensio in Ecclesia, omnes tribuimus gloriam Deo, quoniam solus Christus meruit vitā aeternam.

Variant iam partes Ecclesiæ & dissident in distributione, propter quidnam distribuatur vitā aeterna. Veteres sic docent, quod Christus qui solus meruit suo sanguine vitam aeternam, promisit in illum credentibus & mandata eius seruantibus, vitam aeternā ex gratia, vt velit compēnsari fidē simul & bona opera
vita

vita æterna, non propter dignitatem operum, sed et gratia. nō propter opera operata nostra; sed quia ipse promisit se hoc facturum, ita quod eius promissio, quoniam ita dixit, vrget vt opera nostra compensentur vita æterna: Non quod opera nostra essent tantum ex sua dignitate, quibus Deus ex debito nihil deberet. Luc. 17. Cū omnia quæ præcepta sunt vobis, feceritis, dicite quia serui inutiles sumus. Hoc autem probant ex his scripturæ locis, & primò Matt. 19. Luc. 14. quando dicunt discipuli, Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te: quid ergò erit nobis? id est, quod meruimus operibus nostris? Et Christus iurat & inquit: Amen dico vobis, aut tibi Petre, quod vos qui secuti estis me, scilicet, qui fide & opere reliquistis Domum, fratres, sorores, patrem & matrem, filios, agros &cæt. propter nomen meum, id est, facto vel voluntate, centuplum accipietis, & vitam æternam possidebitis. & Lucas inquit: Multo plura accipiet in hoc tempore, & in seculo futuro vitam æternam. Ecce hic stat promissio, hoc dixit Christus. Ergò docent veteres, quod propter hanc promissionem, & quia ipse Christus dixit propter verbum suū, & non propter dignitatem operum nostrorum, compensat opera nostra vita æterna. Nisi enim Christus hoc dixisset & promississet, nemo vnquam aliquid speraret de operibus suis. Quod autē Deus hoc sic promisit operibus nostris, tantūq; acceptet, gratuita sua bonitas & misericordia in causa est, non nostra opera vel merita. Causa ergò salutis fundatur in ipsa Dei bonitate & misericordia gratuita, non in nostris operibus operatis. Apostolus 1. ad Timot. quarto inquit: Pietas (id est, Fides in Deum, aut dilectio erga proximum) ad omnia utilis, habens promissionem vitæ quæ nunc est, & futuræ. Nam ipse coronat sic nostra opera propter verbum suum, quoniam ipse dixit sic Matth. 25. Venite benedicti, possidete regnum quod paratum

est vobis ab initio mundi &c. Et Ioan. quinto. Et procedent qui bona fecerunt, &c. & Matth. 19. Si vis ad vitam ingredi, &cæt. Has & consimiles authoritates intelligunt sic veteres, quod non tribuunt vim effectiuam meriti salutis æternæ operibus, sed promissioni diuinæ, & quia sic ipse dixit, & quod illi licet facere de suo quod vult, Matthei 20. Nihil ergo adimitur gratiæ & beneficio Christi: totū gratia est, quod ipse ex mera gratia & misericordia sic compensat & coronat opera nostra, quibus ex debito nihil debetur: Nec nos propter opera aliquid exigimus ex debito, nisi quod credimus illi, quoniam ipse sic dixit, coronaturum & compensaturū opera nostra &c. gloria & vita æterna. Recentiores verò sic loquuntur de distributione vitæ æternæ, quoniā Deus promisit se daturum vitam æternam credenti in Christum, ac poenitenti solū propter Christū, sine omni respectu alius cuius operis aut meriti humani, sed ob solū sanguinem Christi, ita quod nullum opus cōducibile sit ad accipiendum vitam æternam, nisi solam fidem illam quæ credit promissioni diuinæ, qua promittit se propter Christum daturum vitam æternam, Ioan. tertio, & licet obedientia legis necessariò sequi debeat, & alia habeat præmia attamen remissio peccatorum & vita æterna propter solum Christum donatur, id est, eius personam & passionem & propter nullum hominis opus. Igitur vita æterna ex sola gratia & misericordia donatur propter nullum opus hominis.

Huiusmodi dissensio de facili componi potest, si affectus deponantur, & sola DEI gloria & animæ salus quærat. Veteres concedunt quoq;, quod propter nullum opus hominis donetur vita æterna: nam docent quod ipsa Dei bonitas, misericordia & gratia, causa est, & quod Deus propter suam bonitatem, & non propter dignitatem operum nostrorum, compensat vitam æternam. Ipse sic dixit, instituit, & ordinauit:

3.

nauit: Eius bonitas ponderatur, non ipsum opus hanc autem bonitatem & gratiã meruit nobis Christus, nõ opera nostra ex se & sua natura. Et quoniam hoc idem sentiunt recētiore, ex gratia propter Christum donari vitam, quia Deus sic promisit, cõcordamus ergò cum Paulo, Roma. 6. quia donum siue gratia vitã æterna est &c Attamen magis nutrit timorem Domini, & pietatem fidei, dilectionẽ religionis, & eam fouet, si doceatur quoniam Christus ex gratia propter suum dictum vult coronare & glorificare opera nostra hic & in cœlis, & illa ornare vitã æterna, ita vt Fides sit ornata bonis ac pijs operibus: quã dicitur, solũ crede promissioni diuinã, Deus nullum opus curat, nec meretur vitã æternam, sola fides sufficit. Hęc omnia in suo loco dicta, licet verissima sint, carnalibus tamẽ facilius ansam præbet leuitatis doctrina recentiorum, quã veterum. Et si vtraq; nõ discedit à capite veritatis, scilicet quòd propter Christũ omnia obtinemus ex gratia & misericordia. Hęc igitur Ecclesiã ab initio fuit & est doctrina, quòd opera nostra sunt meritoria vitã æternã ex gratia, pacto, promissione, quoniam ipse Deus qui est summa veritas, hoc dixit. Ideò propter verbum suum compensat & ornat nõstra opera, non prout à nobis facta sunt, aut vt sunt opera ex se & naturali sua conditione & virtute, ita quòd causa huius promissionis nõ sunt opera nostra operata, sed gratuita Dei misericordia, gratia & bonitas, causa est huiusmodi compensationis operum: & hanc Dei gratuitam misericordiam & bonitatem meruit nobis Christus, & nullum opus hominis. Cõceditur ergo, propter nullum opus hominis hominẽ iustificari & saluari, quia tale non potest nec est causa iustitiã & salutis, sed Dei bonitas & promissio: huic ergo promissioni credimus, & hęc ponderamus, & totam rem salutis tribuimus, solũ vt nos faciamus opera, vt gentes ne caro in-

soleat

sole
tuit
fion
na, n
neq
sic o
etian
us, q
sola
sa, est
tum,
ad fa
fides
prom

1.

2.

3.

D

ri. Si
Deus
uent. E
primũ
man 3
dilecti
oportet
Deo p
facit, a

soleat & cetera. Fides quoque promissionem Dei gratuitam respicit, & ibi locat fiduciam: hic in promissione certa est de remissione peccatorum & vita æterna, non locat fiduciam conscientia in opera operata, neque ibi certa esse poterit, eò quòd non iustificatur sic omnis viuens: in promissione igitur pendet, nec etiam curat imperfectionem operum: scit enim Deus, qui præcepit legem, quantum possimus. Ad eò in sola promissione pendemus: cuius promissionis causa, est gratuita Dei misericordia, voluntas, beneplacitum, non opera nostra. Fides alio modo est necessaria ad salutem, & dilectio alio modo necessaria est: nam fides apprehendit iustificationem propter Christum promissam, Dilectio autem retinet.

CAP. XXXV.

ARGUMENTA.

1. *Quæ sint præcepta Dei, & quæ hominum.*
2. *Quantum distent ab inuicem.*
3. *Quod abusus sit, dum humana præcepta diuinis præferuntur.*

DE I præcepta sunt, quæ expressam habent mentionem siue testimonium in scriptura, quòd à Deo sint mandata, quibus agnoscimus & certò scimus, quid Deo placeat, vel nò placeat à nobis fieri. Sic sunt primò præcepta vtriusque tabulæ, quæ Deus fidelibus suis & iustificatis dedit, vt ex fide seruent. Exo. 19. Leu. 26. Deu. 28. Et totum Euangelium primùm exigit & docet fidem, quia iustificamur, Roman. 3. Arbitramur hominem iustificari &c. Deindè dilectionē, quæ est impletio legis, Rom. 12. Primùm oportet esse iustificatum & gratum Deo, antequàm Deo placeat obedientia legis, & sic fides nos gratos facit, ac personam iustificat. Deindè etiã placet Deo

M obe.